

Motion till riksdagen 2021/22:443

av Lorena Delgado Varas m.fl. (V)

En aktiv handelspolitik

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut.....	2
2 Inledning.....	3
3 Parisavtalet	4
4 Miljö och mänskliga rättigheter.....	4
5 Binding treaty	5
6 Småbrukares och urfolks rättigheter.....	6
7 Det internationella Energistadgefördraget (ECT)	6
8 Handel och bistånd	7
9 Tydliggör sanktioner om handelspartner inte håller åtaganden om hållbarhet	7
10 Möjliggör överföring av grön teknik.....	7
11 Export och import.....	8
12 Fossilfri finansieringssektor	9
13 Konfliktmineraler	9
14 Bekämpningsmedel	9

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det överordnade målet för svensk handelspolitik bör vara att bidra till minskade klyftor inom och mellan länder samt ökad jämställdhet och hållbar utveckling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU ställer krav på efterlevnad av Parisavtalet i alla förhandlingar om handelsavtal och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa ett klimat- och miljöperspektiv enligt ”environmental due diligence” i regelverken för företags agerande utomlands och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag utifrån Statskontorets rapport FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter – utmaningar i statens arbete och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att FN antar ett bindande fördrag kring företags agerande och de mänskliga rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att parterna i handelsavtalen ska efterleva deklarationen om småbrukares rättigheter och ILO 169 och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att stoppa handelsavtalet med Mercosur och kräva bindande klimat- och miljöåtaganden för fortsatta förhandlingar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att lämna det internationella energistadgefördraget och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive de inom den privata sektorn, ska följa Sveriges politik för global utveckling samt den svenska politikens utvecklingsmål inom ramen för Sveriges arbete med Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att kapitlen om hållbarhet i de handelsavtal som EU ingår med andra länder ska stipulera sanktioner ifall parterna inte håller sina åtaganden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, i internationella klimatförhandlingar och andra forum, bör verka för att miljöteknik och vissa livsmedelstekniker som begränsar klimatförändringarna ges liknande undantag som finns inom Tripsavtalet gällande livsbesparande mediciner och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att senast 2022 ska inte nya svenska exportkrediter och lån avtalas för investeringar längs hela den fossila bränslevärdekedjan och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i internationella samarbeten såsom E3F ska verka för att exportfinansiering har som mål att fasa ut fossila bränslen snarast och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen senast 2022 bör återkomma med förslag på åtgärder för att förhindra import av batterimetaller som inte är hållbart producerade och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att stoppa exporten av produkter som är förbjudna att användas inom EU och tillkännager detta för regeringen.

2 Inledning

Tiden är inne för en global återhämtning, en global omställning. Handelsrelationer har genom historiens gång varit ett av de viktiga elementen som förbinder olika regioner och tvingat oss att förhålla oss till varandra. När det är som bäst tillåter handeln ett utbyte av produkter, färdigheter och kreativitet som berikar livet för människor som bor på de inblandade områdena. Men alltför ofta har handeln använts som ett verktyg för att utnyttja, plundra och ytterligare berika de rika länderna på andras bekostnad. Vi lever tyvärr inte i en rättvis världsordning. För varje handelsrelation som lett till utbyte av grön teknik och smarta innovationer så finns en annan handelsrelation där människoliv blivit utnyttjade och miljöförstöring omplacerad från ett rikt land till ett land under utveckling. Under de senaste decennierna har allt mer komplexa multilaterala handels- och investeringsavtal blivit vägen för världens rika länder att utnyttja de fattiga. Dessa avtal prioriterar företagets vinst över de sociala och miljömässiga skyddsåtgärderna. Fri handel innebär alltför ofta en frihet för den som har resurser och makt att exploatera och utkonkurrera dem som har mindre makt och resurser. För att världen ska lyckas återhämta sig även ekonomiskt efter covid-19-pandemin så krävs det att länder som har mycket ger mer och att länder som har mindre får större chanser. Det krävs satsningar på framtidsbranscher och att handelspolitiken faktiskt gynnar de processer som satsar på att bygga en mer hållbar värld. Om återhämtningen sker med klimatsmarta investeringar ökar möjligheterna att nå klimatmålen. Den typen av långsiktig handelspolitik har världen ett brådskande behov av.

Enligt den nyligen släppta sjätte utvärderingsrapporten (AR6) från FN:s klimatpanel (IPCC) kommer världen troligen att nå två graders temperaturökning redan mellan 2040 och 2050 om inte kraftiga åtgärder genomförs snabbt. AR6 konstaterar återigen det vetenskapen sagt, att endast scenarier med växthusgasutsläpp som sjunker till noll netto runt eller efter 2050 bedöms som sannolika att kunna undvika global uppvärmning av mer än en och en halv respektive två grader.

I rapporten Net Zero till 2050: En färdplan för det globala energisystemet, drar International Energy Agency (IEA) slutsatsen att den globala vägen till nettonollutsläpp 2050 kräver att alla regeringar stärker sin energi- och klimatpolitik avsevärt. Vägen, som enligt IEA:s analys är ”den mest tekniska genomförbara, kostnadseffektiva och socialt acceptabla vägen”, lämnar inget utrymme för nya olje- och naturgasfält och menar att kol- och oljekraftverk, måste fasas ut så snart som möjligt.

Den nuvarande verkligheten skiljer sig dock från netto noll-scenarier. Trots en tillfällig nedgång p.g.a. covid-19-pandemin förblir utsläppen av växthusgaser ohållbart höga, och investeringar i den nuvarande och planerade produktionen av fossila bränslen är inte anpassade till klimatmålen i Parisavtalet.

Vänsterpartiet vill se en rättvis handelspolitik som sätter människor, social rättvisa, djur, klimatet och miljön främst och som fokuserar på samhällsvinster för alla och inte bara på vinster för storföretag. Handel med omvärlden är avgörande för Sveriges välstånd och utveckling. Vänsterpartiet vill se en rättvis handelspolitik som inte innebär försämringar för medborgarna i de länder som omfattas. Vi anser att för att handel ska kunna ske på rättvisa villkor måste man låta fattiga länder få fördelar och större handelsutrymme att själva utforma sin handelspolitik. Handel ska också vara ett verktyg för att dela med sig av gröna tekniker och uppmuntra till att länder stärker sin klimat- och miljöpolitik.

Det överordnade målet för svensk handelspolitik bör vara att bidra till minskade klyftor inom och mellan länder samt ökad jämställdhet och hållbar utveckling. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

3 Parisavtalet

Klimatkrisen hotar framtida generationers liv på planeten. Extrema väderhändelser som torka och översvämningar slår redan idag hårt mot människor i stora delar av världen. Eftersom handelsavtalen är ett verktyg för att driva utvecklingen framåt så måste vi ställa krav på att motparten lever upp till Parisavtalet. Det stärker också demokratin och de rörelser som kämpar i länder som är för rättsosäkra att kunna göra framsteg i klimat- och miljöarbetet.

Regeringen bör verka för att EU ställer krav på efterlevnad av Parisavtalet i alla handlingar om handelsavtal. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

4 Miljö och mänskliga rättigheter

För att tydliggöra företagens miljö- och klimatansvar bör även ett klimat- och miljöperspektiv anläggas på de förslag som regeringen arbetar fram. Det kan ske med utgångspunkt i ”environmental due diligence”, ett verktyg som liknar ”human rights due diligence”, men där miljö- och klimatperspektivet är vägledande. EU har äntligen påbörjat ett arbete med både ”human rights” och ”environmental due diligence”. Vi menar att vi inte kan vänta på dessa processer utan att dessa krav borde hanteras i Sverige redan nu.

Regeringen bör införa ett klimat- och miljöperspektiv enligt ”environmental due diligence” i regelverken för företags agerande utomlands. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I Agenda 2030:s mål ”Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt” står det att arbetstagarnas rättigheter måste skyddas och att vi en gång för alla måste få stopp på modernt slaveri, människohandel och barnarbete. FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter bygger på statens skyldighet att skydda de mänskliga rättig-

heterna, företagens ansvar att respektera dem och individens möjligheter att få sin sak prövad vid kränkningar. I tider av kris ser man att dessa värden ibland kan hamna i skymundan och nu precis som alltid är det viktigt att värdena bevakas. Statskontoret har i rapporten FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter – utmaningar i statens arbete, analyserat Sveriges efterlevnad av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och lämnat förslag på åtgärder. Vänsterpartiet instämmer i den bild som Statskontoret ger av hur svenska företag bättre kan följa FN:s vägledande principer och vikten av att de gör det. Vi tror också att de förslag som Statskontoret presenterar skulle bidra till en positiv utveckling på området.

Näringslivet kommer att behöva stöd i att ta ansvar för miljö och mänskliga rättigheter, och både lagar och policyn behöver ses över för att kunna möta upp kraven. Erfarenheter från t.ex. UK Modern Slavery Act som nämns i Statskontorets rapport visar att frivilliga redovisningskriterier inte räcker utan att de måste vara obligatoriska. Unicefs rapport om covid-19 och barnarbete visar att även om barnarbetet minskat över tid så har den fattigdom som nu spridits i skuggan av pandemin gjort att 66 miljoner barn riskerar att hamna i extrem fattigdom, vilket leder till ökat barnarbete. Det finns även länder som har lättat på lagar som motverkar barnarbete. Det kommer att vara än viktigare att säkerställa att svenska företag inte bidrar till barnarbete.

Regeringen bör återkomma med förslag utifrån Statskontorets rapport FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter – utmaningar i statens arbete. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

5 Binding treaty

I dag dominerar transnationella företag både världsekonomin och kontrollen av jordens naturresurser. Detta ger företagen stor makt att bestämma inriktningen för vår globala utveckling. Tyvärr har inte ansvaret för att mänskliga rättigheter samt den ekologiska balansen fullföljts. Det finns många exempel på när transnationella företag tar naturresurser i företagets bruk utan hänsyn till lokalbefolkningen, mänskliga rättigheter eller miljön. I många fall leder detta till försämringar i lokalbefolkningens möjlighet till självförsörjning och tillgång till essentiella resurser samt till föroreningar som lokalbefolkning, djur och natur tvingas leva i. Dessutom har lokala miljö- och urfolksaktivister som motsätter sig de transnationella företagens framfart utsatts för förföljelse, hot och t.o.m. mord.

Före krisen runt covid-19 presenterades ett utkast på det man kallar ”binding treaty”. Det är ett bindande fördrag med regelverk kring hur företag måste förhålla sig till de mänskliga rättigheterna. Fördraget är ett sätt att hålla nationer ansvariga för vad deras företag gör även när de verkar inom andra länder. Ett nytt utkast på ”binding treaty” ska presenteras till FN:s session i oktober 2021.

Den svenska regeringen bör verka för att FN antar ett bindande fördrag kring företags agerande och de mänskliga rättigheterna. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

6 Småbrukares och urfolks rättigheter

70 procent av maten vi äter kommer från små till mellanstora jordbruk globalt. Oftast är de konflikter som uppstår med transnationella företag och AGRO exportföretagen länkade till småbrukares tillgång till land och vatten. Det är vanligt med hot och våld mot småbrukares ledare när dessa konflikter uppstår. Enligt IPCC rapporten Climate Change and Land från 2019 så krävs en global jordbruksrevolution och ändrad kosthållning för att rädda planeten och undvika framtida svältkriser. I den globala jordbruksrevolutionen spelar småbrukare en viktig roll, det är inte genom storjordbruk vi löser livsmedelsförsörjningen, eller för den delen klimatkrisen. Eftersom handelsavtalen är utformade på ett sådant sätt att de uppmuntrar till storskaliga jordbruk, som kan leverera enorma mängder av produkter via monokultur, så behöver vi förändra innehållet i dessa avtal.

Även urfolken är en viktig grupp att ta hänsyn till när handelsavtalen formas. De naturresurser och livsmedel som avses ingå i handelsavtalen påverkar ofta urfolksområden, deras rätt till mark och vatten. Ett sådant exempel är handelsavtalet Mercosur, som är ett handelsavtal mellan EU och de s.k. Mercosurländerna. Mercosurländerna innefattar Brasilien, Argentina, Paraguay och Uruguay. Trots urfolkens rätt till sin mark, riskerar de att mista den då handelsavtalet ger upphov till en ökad produktion av jordbruksvaror i Mercosurländerna. Den bristande lagstiftningen ökar risken för att mer land tygas ifrån urfolken, vilket förvärrar situationen i regnskogsområdena i Brasilien och Paraguay. Tre lagförslag kommer att röstas fram i Brasilien, lagförslag som skulle innebära stora inskränkningar på urfolkens rättigheter. Just nu väntar parlamentet på ett domstolsbeslut som kan användas som prejudikat för att få igenom dem. Lagförslagen har drivits fram av lobbygrupper från framför allt kött- och jordbruksindustrierna och handlar om att göra det lättare för näringsidkare att exploatera mark som hittills varit skyddad. Handelsavtalens utformning bär ansvar i detta.

Många miljö-, urfolks-, småbrukarorganisationer och fackliga organisationer kritiserar Mercosuravtalet. Dessutom är flera länder inte villiga att skriva under avtalet med den utformning det har i dag. Avtalet kommer att leda till utökad produktion av livsmedel i Mercosurländerna, vilket i sig kommer att leda till fortsatt skogsskövling och kontaminering av vatten och mark samt urholka urfolkens rättigheter än mer. Avtalet är inte heller utformat för att uppmuntra vidareförädling, stärka miljö och klimatarbetet, vilket borde vara en grund för handelsavtal i stället för att cementera existerande produktionsformer och maktförhållanden.

Den svenska regeringen bör verka för att parterna i handelsavtalen ska efterleva deklarationen om småbrukares rättigheter och ILO 169. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Den svenska regeringen bör verka för att stoppa handelsavtalet med Mercosur och kräva bindande klimat- och miljöåtaganden för fortsatta förhandlingar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

7 Det internationella Energistadgefördraget (ECT)

Det internationella Energistadgefördraget (ECT) är ett fördrag mellan ett femtiotal länder, framför allt EU-länderna och vissa länder i Centralasien. Avtalet innehåller en investeringsskyddsklausul, även kallad ISDS, som gör att bolag kan stämna stater utan-

för det ordinarie rättsväsendet. Den ger bolag möjlighet att stämma stater för förlorade investeringar och framtida vinster. Systemet kan underminera länders klimat- och miljöarbete. Det har även varit så att miljölagstiftningar urvattnats, eller t.o.m. försvagats eftersom länder varit oroliga för summan att betala bolagen vid stämningar. För närvarande pågår en process att reformera det internationella ECT, där ISDS kan förändras eller helt tas bort. Eftersom avtalet inte lever upp till globala klimat- och miljökrav samt också försvårar möjligheterna till en progressiv politik på andra viktiga områden, så borde Sverige lämna ECT.

Regeringen ska verka för att lämna det internationella Energistadgefördraget. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

8 Handel och bistånd

Privata sektorns roll i utvecklingssamarbetet har gradvist stärkts. I EU:s biståndsbudget har den privata sektorns finansiering till att minimera riskerna utökats. Vänsterpartiet har ifrågasatt detta delvis p.g.a. brister i uppföljning och redovisning avseende privatsektorbiståndet. Precis som biståndsorganisationernas arbete ständigt är under uppföljning och noggrant utvärderas måste de privata aktörerna avkrävas ansvar för sitt arbete. Naturligtvis borde de biståndsmedel som går till företag eller näringslivsorganisationer följas upp och utvärderas på samma sätt som annat bistånd. För att biståndet på ett effektivt sätt ska bidra till utveckling anser Vänsterpartiet att alla utvecklingsinsatser, inklusive de som utförs av den privata sektorn, som grundregel ska omfattas av samma regler för uppföljning och mätas mot samma rapporteringsindikatorer.

Regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive de inom den privata sektorn, ska följa Sveriges politik för global utveckling samt den svenska politikens utvecklingsmål inom ramen för Sveriges arbete med Agenda 2030. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

9 Tydliggör sanktioner om handelspartner inte håller åtaganden om hållbarhet

En brist i EU:s handelsavtal är att de inte fastslår vilka sanktioner som ska användas när ett land som t.ex. Brasilien inte respekterar sina åtaganden. Kapitlet om hållbarhet blir därför lätt tandlöst. Just därför är kritiken också massiv från alla de organisationer och personer som bryr sig om klimatet.

Regeringen bör verka för att kapitlen om hållbarhet i de handelsavtal som EU ingår med andra länder ska stipulera sanktioner ifall parterna inte håller sina åtaganden. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

10 Möjliggör överföring av grön teknik

För att utvecklingsländer ska ha möjligheter att bromsa sina egna utsläpp och samtidigt utvecklas behöver de få tillgång till modern miljöteknik. Genom att förändra patentlagstiftningen skulle tekniköverföring gynnas. Innovationerna inom förnybar teknik,

jordbruk och datamodellering i syfte att förutsäga väder osv., finns ofta koncentrerade hos företag inom den rika delen av världen. När utvecklingsländer vill utveckla tekniker för förnybar energi och hållbar livsstil, t.ex. genom att bygga ut vindkraften, måste de antingen betala dyra patentlicenser eller använda gammal teknik där patenträtten gått ut. De har helt enkelt inte råd med den modernaste och miljövänligaste tekniken.

Ett center för tekniköverföring har visserligen inrättats (CTCN i Köpenhamn) men annars saknas konkreta politiska initiativ för att underlätta tekniköverföring till utvecklingsländer. Sverige borde ta liknande initiativ och driva på EU och andra industriländer så att en storskalig tekniköverföring kan komma till stånd. Det skulle bl.a. kunna göras genom en reform av bestämmelser kring patent- och immaterialrätt på vissa utvalda tekniker.

Sverige bör, i internationella klimatförhandlingar och andra fora, verka för att miljöteknik och vissa livsmedelstekniker som begränsar klimatförändringarna ges liknande undantag som finns inom Tripsavtalet gällande livsbesparande mediciner. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

11 Export och import

I Sverige och på andra håll har exportkrediter under senare år alltmer begränsat stödet till fossilrelaterade projekt, samtidigt som de syftar till att öka stödet till koldioxidsnål teknik. Den nuvarande svenska politiken gör det dock möjligt för aktörer i exportkredit-systemet att fortfarande teckna projekt i olje- och gasvärdekedjan, inklusive kraftverk, raffinaderier, rörledningar och transporter. Detta fortsätter även om Sverige har antagit ambitiösa klimatmål på andra områden, t.ex. en 100 procent förnybar energiförsörjning till 2040 och utsläpp av växthusgaser (GHG) på landsnivå år 2045.

Vänsterpartiet ser det som positivt att regeringen i sitt regleringsbrev gett Exportkreditnämnden (EKN) direktivet att redovisa hur kreditgivningen kan anpassas för att vara i linje i med Parisavtalet och inte skapa inlåsnings i fossilberoende. Därför har det inrättats ett klimatråd mellan EKN och Svensk Exportkredit (SEK) som ska ge rådgivande stöd till EKN och SEK i arbetet med att anpassa det svenska exportfinansierings-systemet för att ligga i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Men det krävs en bättre samstämmighet mellan verkligheten vi befinner oss i angående klimatet och våra politiska beslut. IPCC-rapporten som presenterades i dagarna visar att vi behöver ta radikalare beslut för att nå klimatmålen, även exportkrediterna bör anpassas efter det. Då kan vi inte vänta på OECD-ländernas initiativ utan måste vara villiga att ta initiativen själva. I Sverige, där en progressiv netto-nollutsläppsklimatpolitik har funnits sedan 2017, har EKN och SEK kritiserats för att garantera och finansiera exportprojekt som bidrar till negativa effekter på hälsa och klimat. Under 2020 utfärdade EKN garantier för projekt i samband med fossila bränslen (olja, gas och kol) till ett värde av 857 miljoner svenska kronor; under de första månaderna 2021 utfärdades garantier för 120 miljoner svenska kronor för transaktioner relaterade till olja och gas.

Trots den positiva politiska utvecklingen och strategin att ge mer stöd till projekt för förnybar energi, så missade regleringsbrevet att rekommendera en fullständig utfasning av exportfinansiering och garantier för alla fossila bränslen. Därför godkände EKN och SEK fortsatt finansiering av olje- och gasprojekt i mitten och nedströms, t.ex. rörledningar, raffinaderier och olje- och gaskraftverk även denna höst.

Senast 2022 ska inte nya svenska exportkrediter och lån avtalas för investeringar längs hela den fossila bränslevärdekedjan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

12 Fossilfri finansieringssektor

I år skapades samarbetet Export Finance for Future (E3F), för att få offentlig exportfinansiering att vara en tydlig drivkraft i kampen mot klimatförändringar. De länder som deltar är Sverige, Danmark, Frankrike, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

Länderna kom överens om att arbeta för att öka incitamenten till hållbara projekt, starta en klimatorienterad översyn av våra respektive handels- och exportfinansieringsaktiviteter för att få en gemensam och dokumenterad förståelse för exportfinansieringens klimatpåverkan och arbeta med att förbättra insynen i klimatrelaterad information, särskilt när det gäller identifiering av hållbara projekt. Vänsterpartiet anser att det är positivt att länder går samman för att ta ansvar för exportfinansieringen som har varit återkommande problem när det gäller klimat och miljö. Tyvärr så saknar ramarna för samarbetet tydliga riktlinjer för att fasa ut alla fossila bränslen. Även om det var klart att E3F-länderna vill stoppa exportfinansiering till kol- och kolkraft, så återfinns inte åtagande i fråga om olja och gas. Dessutom saknar E3F:s åtaganden tydliga tidslinjer och mål.

Regeringen ska i internationella samarbeten såsom E3F verka för att exportfinansiering har som mål att fasa ut fossila bränslen snarast. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

13 Konfliktmineraler

Vänsterpartiet anser att produktion av batterier, likväl som produktion av drivmedel, ska ske socialt och miljömässigt hållbart. Vi anser att det inte borde vara möjligt att importera mineraler och metaller som inte producerats hållbart för människor och miljö till Sverige eller inom EU. För att kunna spåra att mineraler inte kommer från länder, som t.ex. Kongo, där mineralerna utvinns med fruktansvärda konsekvenser för människor, måste spårbarhet och hållbarhetsmärkning tas fram och länderna uppmuntras att utvinna mineraler på ett sätt som är hållbart för både människor och natur. Sverige har ett nationellt ansvar att själva utvinna metaller och mineraler hållbart för att möta ökad efterfrågan.

Regeringen bör senast 2022 återkomma med förslag på åtgärder för att förhindra import av batterimetaller som inte är hållbart producerade. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

14 Bekämpningsmedel

Mellan 2010 och 2019 har 1 832 personer dött p.g.a. exponering av bekämpningsmedel i Brasilien. Under samma period förgiftades inte mindre än 3 750 barn mellan 0 och 14 år av bekämpningsmedel som används i det lokala jordbruket. Det betyder att fler än

350 barn drabbas av bekämpningsmedelsförgiftning varje år i Brasilien. Bland de barn som förgiftades under denna period var fler än 500 spädbarn. Totalt rapporterades 542 spädbarn mellan 0 och 12 månader vara förgiftade av bekämpningsmedel som använts i lokalt jordbruk under tio år. Urfolken har varit proportionellt mest drabbade av alla.

Det finns en rad bekämpningsmedel som är förbjudna inom EU, men som är fria att exporteras till länder utanför EU. Det är alltså bekämpningsmedel som utvecklats, producerats och exporterats från EU eftersom mottagande länder inte har lika höga krav. Det här visar på en dubbelstandard, hyckleri från EU:s håll, och är ett av många uttryck som visar Europas fortsatta kolonisering av tredje världen. För människor är väl lika mycket värda? De förbjudna bekämpningsmedlen orsakar inte bara skada och död hos människor, de skadar djur och växter och förgiftar jord och vatten. Dessutom importerar vi sedan de livsmedel och träprodukter som har besprutats av dessa. Enklast vore att förbjuda produktionen av dessa medel, men genom att trycka på för att stoppa exporten av förbjudna medel så stoppar vi lönsamheten i att producera dessa.

Den svenska regeringen bör verka för att stoppa exporten av produkter som är förbjudna att användas inom EU. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Lorena Delgado Varas (V)

Ulla Andersson (V)

Ali Esbati (V)

Tony Haddou (V)

Birger Lahti (V)

Ilona Szatmari Waldau (V)

Ciczie Weidby (V)